

ΠΑΝΘΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΤΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Καπούρη 4, 412 22 Αθήνα Τηλ.: 041/627142 Fax: 041/627143

Αθήνα 12-12-2000

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΤΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Α. ΕΤΟΠΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Το έργο αυτό που αποτέλεσε αντικείμενο συζητήσεων ανάμεσα στις κυβερνήσεις της χώρας και των θεσσαλικών οργανώσεων από την δεκαετία του '70 και θεωρήθηκε ως έργο ζωής για την Θεσσαλία, είχε την παρακάτω διαδρομή :

- > Την δεκαετία του '80 η κυβέρνηση του Α. Παπανδρέου, ανταποκρινόμενη στην απαίτηση του θεσσαλικού λαού, εξήγγειλε το έργο, εντάσσοντας κάποια μικρά προκαταρκτικά έργα σε προγράμματα χρηματοδότησης.
- > Έως τα μέσα της δεκαετίας του '90 δεν υπήρξε ουσιαστική πρόοδος και το έργο ήταν μετέωρο, κυρίως από την έλλειψη πολιτικής βούλησης, αλλά και λόγω απουσίας μελετών, χρηματοδότησης, προσφυγών στο Σ.τ.Ε κ.α.
- > Στα μέσα της δεκαετίας του '90 το ΥΠΕΧΩΔΕ, για πρώτη φορά ξεκαθάρισε και οριστικοποίησε τα βασικά χαρακτηριστικά του έργου (ποσότητα εκτροπής, βασικά έργα κεφαλής, δηλαδή ταμειυτήρας Σουκιάς και σήραγγα εκτροπής από την Σουκιά προς την Θεσσαλία). Επιπλέον τα έργα του ταμειυτήρα Σουκιάς και της σήραγγας, τα οποία ήταν ώριμα (λόγω ύπαρξης οριστικών τεχνικών μελετών, τευχών δημοπράτησης καθώς και της εκπόνησης των αντίστοιχων μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων), δημοπρατήθηκαν και εκτελούνται από το ΥΠΕΧΩΔΕ από το 1996-1997.
- > Στα τέλη του 2000 εκδόθηκε η απόφαση του Σ.τ.Ε 3478, με την οποία έγινε δεκτή η προσφυγή κατά του έργου οικολογικών και άλλων τοπικών οργανώσεων (Αιτωλο-ακαρνανές) και ακυρώθηκε η κοινή διυπουργική απόφαση 23271/15-12-1995 (έγκριση περιβαλλοντικών όρων), με συνέπεια να διακοπούν οι εργασίες στις δύο εργολαβίες φράγματος Σουκιάς και σήραγγας εκτροπής.

B. ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΠΙΧΑΣΙΩΝ - ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Οι θετικές εξελίξεις της περιόδου αυτής, είχαν δυστυχώς περιορισμένη προσθητική ισχύ και έτσι φθάσαμε στο τέλος της τρέχουσας δεκαετίας με το έργο να βρίσκεται και πάλι σε αμφισβήτηση και σε φάση αδράνειας. Ειδικότερα :

➤ Οι ρυθμοί υλοποίησης των δύο βασικών έργων κεφαλής (Συκιά & σήραγγα εκτροπής), είναι πολύ χαμηλοί. Μετά από 50 και 44 μήνες αντίστοιχα από την υπογραφή των συμβάσεων των δύο έργων, τα ποσοστά προόδου των εργασιών καθιστούν αναξιόπιστα τα ισχύοντα χρονοδιαγράμματα (Πίνακας D).

➤ Εάν όμως για την μικρή πρόοδο των έργων, μπορούσε κάποιος να επικαλεσθεί τις υπαρκτές αποσδηότε τεχνικές δυσκολίες, για την ελάχιστη χρηματοδότηση τους, δεν υπάρχει καμία απολύτως δικαιολογία, όταν στην Θεσσαλία όλοι έχουμε γερήσει και ζούμε το “όνειδος” του φράγματος Σηοκόβου, που δημοσιευτήθηκε εδώ και δύο δεκαετίες και ακόμη εκτάλειται. Είναι προφανές ότι εάν ξανασημβεί στα έργα του Αχελώου, θα σημαίνει για την Θεσσαλία ασυγγώρητο εμπαιγμό.

➤ Οι εξελίξεις σχετικά με την πορεία των έργων της εκτροπής του άνω ρού του Αχελώου κατά την περίοδο 1994-1995, με την αποδοχή από το ΥΠΕΧΩΔΕ ενός νέου σχεδιασμού με άξονα την εκτροπή μικρότερης ποσότητας νερού (600 εκατ. κυβικά το χρόνο) προς την Θεσσαλία, την ένταξη των έργων σε πρόγραμμα χρηματοδότησης από εθνικούς πόρους και την έναρξη κατασκευής τους, είχαν δημιουργήσει στο θεσσαλικό λαό προσδοκίες και την ελπίδα ότι το έργο πλέον υλοποιείται ανεπίστρεπτα. Η ΠΑΣΕ αναγνώρισε δημόσια τις προσπάθειες για την θετική αυτή πορεία, επισημαίνοντας παράλληλα τις ανησυχίες της για την θεσμική και πολιτική θωράκιση του όλου επιχειρήματος και για τις αδυναμίες του σε ότι αφορά την απουσία συνολικού σχεδίου των έργων και την μη εξασφάλιση χρηματοδότησης του έργου σε μακροχρόνια βάση. Σήμερα πλέον η στασιμότητα της πορείας των έργων, αποτελεί δικαίωση αυτών των ανησυχιών και μας επιβάλλει να τοποθετηθούμε με κατηγορηματικό τρόπο στο αποδεδειγμένο έλλειμμα πολιτικής βούλησης για την υλοποίηση του εθνικού αυτού έργου παράπλου σκοτού. Στις δυσμενείς αυτές εξελίξεις, συνετέλεσε και η συντονισμένη εκδήλωση τοπικιστικών και άλλων αντιδράσεων τις οποίες ενθάρρυναν και ορισμένοι κυβερνητικοί παράγοντες ή υπεθάλασαν στελέχη του ίδιου του κυβερνητικού μηχανισμού που βρίσκονταν ακόμη και στο στενό περιβάλλον του ίδιου του πρωθυ-

πουργού (π.χ. ο κ. Παπαδημητρίου δικηγόρος των οργανώσεων που προσέφυγαν στο Σ.τ.Ε είναι και νομικός σύμβουλος του γραφείου του πρωθυπουργού). Όλα αυτά αποτελούν “τροχοπέδη” και δημιουργούν σύγχυση και δυσμενείς εντυπώσεις γύρω από τους σκοπούς του έργου, χρησιμοποιούν δε ως “όλοθι” για να αποπροσανατολίσουν την κοινή γνώμη και να μεταθέσουν τις κυβερνητικές ευθύνες για την τελμάτωση του έργου. Ταυτόχρονα δημιουργούν απογοήτευση και σύγχυση στο λαό της Θεσσαλίας που παρακολουθεί αμήχανος τα τεκταινόμενα, χωρίς να μπορεί να εξηγήσει πως ένα έργο που επιτέχθηκε να υλοποιηθεί από το 1984 και έχει εγκαινιασθεί σε αλλαπλάηδες “φιέστες”, δυστυχώς δεν έχει ορομολογηθεί οριστικά.

- Επί χρόνια ανυπένωμε τους αρμοδίους του ΥΠΕΧΩΔΕ και της ΔΕΗ να κατάληξουν επιτέλους στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού του όλου έργου και ειδικότερα για τα έργα κεφαλής κατάντη της εξέδου της σήραγγας εκτροπής (Πευκόφουτο) και για τα έργα στο θεσσαλικό κάμπο. Δυστυχώς όμως, όχι μόνο δεν έχει ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός αυτός αλλά συνεχίζεται το απαράδεκτο φαινόμενο της έλλειψης συντονισμού και συνεννόησης ανάμεσα στο ΥΠΕΧΩΔΕ και την ΔΕΗ.

- Την περίοδο που διανύουμε, έχει ολοκληρωθεί ο προγραμματισμός των έργων του Γ΄ Κ.Π.Σ σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Μένουμε όμως κατάπληκτοι γιατί απουσιάζει ο Αχελώος, τόσο σε ότι αφορά τα εν εξελίξει έργα, όσο και τα υπόλοιπα έργα που απαιτούνται, τα οποία όταν εκτελεσθούν, θα δώσουν πραγματική υπόσταση στο μεγάλο αυτό έργο παλλαϊκό σκοπού. Είναι καμία σύζήτηση δεν γίνεται για τα κατάντη του Πευκοφύτου έργα συλλογής και διανομής των εκτρεπόμενων υδάτων, τους αντίστοιχους Υ.Η.Σ (Υδροηλεκτρικούς σταθμούς), αλλά και τα απαραίτητα έργα στον θεσσαλικό κάμπο, που σφραγίζουν τον αναπτυξιακό και περιβαλλοντικό χαρακτήρα της εκτροπής του άνω ρουέ του Αχελώου. Σε τυχόν ισχυρισμούς για συνέχιση της χρηματοδότησης και στα επόμενα χρόνια από εθνικούς πόρους, η επιτροπή μας και οι Θεσσαλοί, είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικοί, κυρίως λόγω και των τεράστιων πόρων που δεσμεύονται ήδη στην Ολυμπιάδα του 2004 καθώς και σε άλλα αναπτυξιακά προγράμματα, όπως και σε πιθανές έκτακτες ανάγκες (σεισμοί, πλημμύρες κ.α), που βέβαια απευχόμαστε.

Γ. ΟΙ ΕΠΙΗΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΥΔΑΤΙΚΟ ΕΛΑΞΙΜΜΑ

- Η έλλειψη νερού το φετινό καλοκαίρι (από τα δυσκολότερα για την αγροτική παραγωγή) και οι συνεχιζόμενες συνθήκες ανομβρίας, ανέδειξαν – για άλλη μία φορά – με τον πλέον χαρακτηριστικό τρόπο το έλλειμμα του υδατικού ισοζυγίου της θεσσαλικής λεκάνης. Ταυτόχρονα αναδείχθηκαν και οι σοβαρές επιπτώσεις που έχει στο περιβάλλον (Α. Πάσσηρα, Πηνειός, υπόγειο υδροφορείς κ.λ.π.), αλλά και στην παραγωγική διαδικασία και στην οικονομία της περιοχής. Οι εντάσεις που δημιουργήθηκαν ανήμεσα σε παραγωγούς, τοπικούς φορείς και πολιτικούς εκπροσώπους ορισμένων περιοχών ενός ή περισσότερων γεωνομικών νομών, πιστοποιήσε με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο, ότι το υπαρκτό υδατικό έλλειμμα, αποτελεί το κυριότερο πρόβλημα για την Θεσσαλία. Το πρόβλημα αυτό - στο βαθμό που παραμένει ύλαιο - επηρεάζει πλέον ειδικώδυνα τόσο το περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής, όσο και ολόκληρο το φάσμα της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής λειτουργίας στην περιφέρειά μας και δεν αφορά αποκλειστικά και μόνο την αγροτική παραγωγή, όπως θέλουν ορισμένοι να το περιυμίσουν. Εκτιμώμε συνεπώς ότι η κατάσταση αυτή επιβεβαιώνει για άλλη μία φορά την αδήριτη ανάγκη ολοκλήρωσης των έργων της εκτροπής του άνω ρού του Αχελώου καθώς και των άλλων έργων (Σμυκόβο, Τιμμεντήρας Κάρλιας) και βεβαίως δικαιώνει τον περιβαλλοντικό πρωτίτως χαρακτήρα τους, αφού αποτελούν την μόνη διέξοδο για την αποφυγή ερημοποίησης του θεσσαλικού κάμπου

Δ. Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ (Σ.τ.Ε)

- Σε ότι αφορά στην εμπλοκή του Σ.τ.Ε, είναι γνωστό ότι οι οικολογικές και τοπικές (Αιτωλοακαρνανίες) οργανώσεις είχαν προσφέρει αναπτύσσοντας διάφορες αιτιάσεις για την ανατροπή της ορομολογημένης πορείας του έργου, με άμεσο στόχο την αναστολή των εργασιών. Η απόφαση του Σ.τ.Ε 3478/2000 η οποία δημοσιεύθηκε πρόσφατα, απορρίπτει στην ουσία τις 13 και πλέον αιτιάσεις των οργανώσεων αυτών, για δήθεν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, καταδεικνύει την έλλειψη επηρερημάτων από την πλευρά τους και κατά τούτο θεωρείται θετική. Όμως η απόφαση αυτή ακυρώνει την κοινή διυπουργική απόφαση περιβαλλοντικών όρων του έργου προκειμένου να εξετασθούν εναλλακτικές λύσεις για την διάσωση του μοναστηριού του Αγίου Γεωργίου στο Μυρόφονιάδι. Με άλλα λόγια βρισκόμαστε μπροστά σε νέα εμπόδια για την εκτροπή του άνω ρού του Αχελώου που ίσως δεν θα έπρεπε

να προκαλούν ανησυχία για ματαίωση του έργου. Όταν όμως παρατηρούμε την Πολιτεία και τους υπερασπιστές της να μην δηλώνουν έμπρακτα με σαφήνεια την πολιτική τους βούληση και τις προθέσεις τους, τότε η πρόσφατη απόφαση του Σ.τ.Ε, όχι μόνο μας ανησυχεί, αλλά αισθανόμαστε την ανάγκη να εκφράσουμε δημόσια την αντίθεση και την αγανάκτηση μας για όσα συμβαίνουν, έτσι ώστε να είναι ενήμερος ο Θεσσαλικός λαός τον οποίο εκπροσωπούμε.

Ε. ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΩΝ

- Άμεση αντιμετώπιση των προβλημάτων που προέκυψαν από την πρόσφατη απόφαση του Σ.τ.Ε. (μελέτη – έγκριση νέων περιβαλλοντικών όρων), καθώς και κάθε άλλη αναγκαία ενέργεια που θα διασφαλίσει την συνέχιση των εργασιών με γρήγορους ρυθμούς, στα εκτελούμενα έργα του φράγματος Σουκιάς και της σήραγγας εκτροπής.
- Δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και διασφάλιση της ομαλής χρηματοδότησης.
- Ολοκλήρωση του σχεδιασμού του όλου έργου, έγκριση των υπολοίπων έργων κεφαλής (κατάντη του Πευκοφύτου) και του Θεσσαλικού κάμπου, με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και χρηματοδότηση από το Γ' Κ.Π.Σ.
- Νομοθετική κάλυψη του θεσμικού ελάττωματος στον τομέα της διαχείρισης των νερών υπό ενιαίο φορέα.

Αναμένουμε ότι η Πολιτεία θα στηρίξει την σωστή πολιτική που χωράχθηκε στα μέσα της δεκαετίας του '90 και ότι θα υλοποιήσει τον σχεδιασμό της. Μπροστά όμως στους κινδύνους που διαγράφονται για σκόπιμες καθυστερήσεις ή ματαίωση των έργων - για άλλη μια φορά - οι Θεσσαλοί ανησυχούν και διαβεβαιώνουν ότι ενωμένοι θα υπερσπασθούν το έργο, με όποιο τρόπο και μέσο χρειασθεί, στηρίζοντας τις επιλογές που είναι προς την κατεύθυνση άμεσης υλοποίησης του και αποκρουώντας κάθε προσπάθεια (φανερή ή κρυψμένη) τελέωτης, που σημαίνει ουσιαστικά ματαίωση του έργου.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ της ΠΑ.Σ.Ε

ΣΤΕΦ. ΠΑΤΡΑΜΑΝΗΣ Πρόεδρος	ΝΟΜΑΡΧΗΣ Ν.Α. ΤΡΙΚΑΛΩΝ
ΚΩΝ. ΤΖΑΝΑΚΟΥΑΝΗΣ Αντιπρόεδρος	ΑΗΜΑΡΧΟΣ ΑΑΡΙΔΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Αντιπρόεδρος	ΝΟΜΑΡΧΗΣ Ν.Α. ΚΑΡΠΑΙΤΣΑΣ
ΚΩΝ. ΓΚΟΥΜΑΣ Γεν. Γραμματέας	π. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΓΕΩΤ.Ε.Ε / Κ.Ε
ΚΩΝ. ΚΑΛΟΙΤΗΡΟΣ Ταμίας	ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΓΕΩΤ.Ε.Ε / Κ.Ε
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠΑΘΗΣ Μέλος	ΑΗΜΑΡΧΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΕΓΟΣ Μέλος	ΑΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΡΠΑΙΤΣΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΚΚΑΣ Μέλος	ΑΗΜΑΡΧΟΣ ΠΙΝΝΑΙΩΝ
ΠΕΤΡΟΣ ΗΛΙΑΔΗΣ Μέλος	ΠΡΟΕΔΡΟΣ Τ.Ε.Ε / Τμ. Κ-Α ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΙΡΝΤΖΟΣ Μέλος	ΠΡΟΕΔΡΟΣ Τ.Ε.Ε / Τμ. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΤΑΚΗΣ Μέλος	ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ Ο.Α.Σ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΓΕΩΡ. ΧΑΤΖΗΛΑΚΟΣ Μέλος	ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ Ε.Θ.Ε.Μ
ΚΩΝ. ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Μέλος	π. ΑΗΜΑΡΧΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
ΤΑΣΟΣ ΜΗΔΡΜΗΟΥΤΗΣ Μέλος	ΜΕΛΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ Τ.Ε.Ε

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΧΕΛΑΩΟΥ

- (Ποσά σε εκατ. Δρχ.)
- Πηγή στοιχείων : ΕΥΔΕ ΑΧΕΛΑΩΟΥ (κ. Α. ΚΑΡΥΑ 14/12/2000)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ	ΦΡΑΓΜΑ ΣΥΚΙΑΣ	ΣΗΡΑΓΓΙΑ ΕΚΤΡΟΠΗΣ	ΑΟΙΠΑ ΕΡΓΑ- ΜΕΛΕΤΕΣ
ΤΕΧΝΙΚΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	19/8/1996	20/3/1997	
ΧΡΟΝΟΣ ΠΕΡΑΤΩΣΗΣ	48 μήνες (8 ^{ος} 2000)	48 μήνες (3 ^{ος} 2001)	
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	40%	30%	
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ	30.000	35.000	
ΠΟΣΟ ΣΥΜΦΩΣΗΤΙΚΟΥ	18.900 *	23.700 *	
ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ	3.214	657	
ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΕΡΓΟΔΑΒΙΩΝ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΥΚΙΑΣ & ΣΗΡΑΓΓΑΣ			
ΠΟΣΟ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΟΦΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΜΕΧΡΙ 31/12/1998	5.568	5.173	1.388
ΠΟΣΟ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΟΦΗΘΗΚΕ ΑΠΟ 1/1/1999 ΜΕΧΡΙ 31/12/1999	1.708	1.484	508
ΠΟΣΟ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΟΦΗΘΗΚΕ ΑΠΟ 1/1/2000 ΜΕΧΡΙ 31/10/2000 (Historical data updates & corrections)	2.400	3.473	-
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΟΦΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΜΕΧΡΙ 31/10/2000 (ΕΛΑ ΕΡΓΟΔΑΒΙΕΣ)	9.676	10.131	1.896
ΠΙΣΤΩΣΗ 2000		5.500	
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΕΠΙΧΑΡΕΩΝ ΠΙΣΤΩΣΗ ΓΙΑ ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΤΟ 2000		2-3.000	

* Δεν υπάρχουν στοιχεία για συγκριτικούς ρίσκους και υπερβάσεις, καθώς και για το συνολικό ποσό που θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση των έργων.